

*Martin Brogaard Nielsen &
Isabella Ørgaard Jensen*

it-revision og it-styring

– en håndbog

 KARNOV
GROUP

Martin Brogaard Nielsen, Isabella Ørgaard Jensen og Mie Olsen
it-revision og it-styring – en håndbog
1. udgave/1. oplag
© Karnov Group Denmark A/S, København 2023

ISBN 978-87-619-4411-5

Omslag: Torben Lundsted, Korsør
Sats: Integra, Indien
Tryk: Sowa Sp. z o.o., Polen

Denne bog er beskyttet i medfør af gældende dansk lov om ophavsret. Kopiering må kun ske i overensstemmelse med loven. Det betyder f.eks., at kopiering til undervisningsbrug kun må ske efter aftale med Copydan Tekst og Node. Alle rettigheder forbeholdes.

Indholdsfortegnelse

Forord	9
1. En proaktiv tilgang til styring af it.	11
1.1. It: Virksomhedens “Black Box-problem”	12
1.2. Udviklingen er gået stærkt	14
1.3. Hvad er it-styring?	15
1.4. Risikoanalyse og inddragelse af ledelsen	18
1.5. En proaktiv tilgang til compliance	20
1.6. Hvorfor it-revision?	22
2. Rammeværktøjer til styring af it-processer	25
2.1. GRC: Governance, risk og compliance	26
2.2. Planlægning og almene standarder	28
2.3. Kortlægning af risici	31
2.4. Lovgivningsmæssige krav	35
2.5. Informationssikkerhedspolitik	37
2.6. Organisatorisk ansvarsfordeling	39
2.7. ISO: Et meget anvendt governance-rammeverk inden for it	40
2.8. Introduktion til ISO 27001/27002	43
2.9. Implementering af et ISMS-system	45
3. It-revision som disciplin	49
3.1. Udviklingen fra EDB-revision	50
3.2. Regnskabsunderstøttende it-revision versus selvstændige erklæringer	52
3.2.1. Roller og yderligere specialisering som it-revisor ..	53
3.2.2. Erklæringsafgivende it-revisor (godkendt revisor) ..	54
3.2.3. It-infrastruktur	55
3.2.4. Baggrund og uddannelse	55
3.3. Et specielt kundeforhold	57
3.3.1. Underlagt revisorlov og opdagelsespligt	58
3.3.2. Intern og ekstern revision	59
3.3.3. It-revisors reaktive opgavetyper	60

3.3.4.	Dataanalyse	60
3.3.5.	Assistance omkring risikovurdering	61
3.3.6.	Assistance ifm. implementering af ISO/ISMS	61
3.3.7.	Assistance ifm. implementering af databeskyttelsesforanstaltninger	62
3.3.8.	Test og beredskab	62
3.3.9.	Due diligence inden for it	63
4.	Tilrettelæggelse af it-revision	65
4.1.	Hvad er (it-) revision?	66
4.2.	At påtage sig et kundeforhold som ekstern revisor.	67
4.3.	ISA 315: Forståelse for virksomheden og dens risici	69
4.4.	Scope og grad af sikkerhed	70
4.5.	Revisionsplanlægning og arbejdsplan	72
4.6.	Partiel- og helhedsmetode	76
4.6.1.	Helhedsmetoden	76
4.6.2.	Partielmetoden.	77
4.7.	Brug af intern revisions arbejde	77
4.8.	It-revision: Definition af kontrolbegreber.	78
4.9.	Samarbejde med den interne revision	82
4.10.	It-revisors rapportering	83
5.	It-revision: Udførelse og metode	87
5.1.	Definition af kontroller og kontrolmål	88
5.2.	I dybden med CIA-modellen	89
5.3.	Revisionshandlinger og revisionsbevis	91
5.4.	Dokumentation produceret af kunden (IPE)	94
5.5.	Tests og metoder	96
5.6.	Test af den resterende del af revisionsperioden	100
5.7.	De 14 ISO-kontrolområder	101
5.8.	Tidsramme og interaktion med kunden	114
6.	It-revision som led i den finansielle revision	119
6.1.	En regnskabsunderstøttende opgave	120
6.2.	Den indledende vurdering af kundens it-afhængighed.	122
6.3.	Finansiel revisors valg af revisionsstrategi	126
6.4.	It-revisors valg af revisionsstrategi	129
6.5.	Værdi og samarbejde	129
6.6.	Konklusion og rapportering ved GIK-rapport.	132
6.7.	Modtagelse af revisorerklæring.	134

7. Gennemgang af databehandler og serviceleverandør	137
7.1. Hvad er en it-serviceleverandør?	138
7.2. I hvilke situationer bruges it-revisors erklæring?	140
7.3. Stort behov for at dokumentere GDPR-overholdelse.	142
7.4. Databehandler og dataansvarlig	143
7.5. FSR's rapporteringseksempel for GDPR-gennemgang.	145
7.6. Kontraktuel forpligtelse og fornyelse.	150
7.7. Erklæringer – variationer	152
8. It-revisors arbejde med selvstændige erklæringer	155
8.1. Tre forskellige erklæringsformater	156
8.1.1. ISAE 3402	157
8.1.2. ISAE 3000	158
8.1.3. ISRS 4400	159
8.2. SOC og ISO-certificering	160
8.3. Opbygning af en erklæringsrapport.	161
8.4. Den indledende fase	164
8.5. Projektstyring og -udførelse	166
8.6. Konklusion og udformning af erklæringsrapport	169
8.7. Eksempel på en revisionsproces	171
9. Databeskyttelseslovgivningen	175
9.1. Databeskyttelsesforordningen og den danske databeskyttelseslov	176
9.2. Almindeligt versus følsomt persondata	178
9.3. Lovlig indhentning og behandling	180
9.4. En specialistkompetence	181
9.5. Den dataansvarlige fører tilsyn med databehandleren	182
9.6. Overførsel til tredjelande eller internationale organisationer	186
9.7. I tilfælde af databrud	188
9.8. Finansiell revisors fokus på databeskyttelse	190
10. It-revision i praksis: Udvalgte cases	193
10.1. GIK-revision af B2B-salgsvirksomhed fra it-revisors synspunkt	194
10.2. Kundens oplevelse af en GIK-revision	201
10.3. Erklæringsforløb.	205

11. It-revisorfagets transition over de næste ti år	213
11.1. Kigger ind i rivende udvikling på flere fronter	213
11.2. Auditering af blockchain-platforme	214
11.3. AI: Automatiserede beslutninger og potentielle bias. . .	217
11.4. Mere systemrevision og øget behov for it-revisor	219
Afslutning	221